ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

BASIN BİLDİRİSİ

DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

Kalkınma Ajansları

Kalkınma Ajansları bölgesel düzeyde kalkınma politikalarının oluşumuna yardım edecek ve bunların stratejik plan mantığıyla hayata geçirilmesini, izlenmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak, bölgesel nitelikli teknik kurumlar olarak tasarlanmıştır.

Ajanslar, elinde bulundurduğu kaynaklar ve teknik birikimi ile bölgelerindeki uygulayıcı ve yerel kuruluşları teknik ve mali yönden destekleyecek ve bunlar arasında kalkınma çalışmaları bakımından koordinatör, katalizör konumunda olacaktır.

Ajansların tasarlanmasında, idari sistemimizde tanımlanan kurum ve kuruluşların yerine geçmemesi, hiyerarşik olarak idari bir kademelenme oluşturmaması ve doğrudan uygulama yapmaması esas alınmıştır.

Kalkınma Ajanslarının Görevleri

- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki **işbirliğini geliştirmek**,
- Temin edilen kaynakları etkin ve yerinde kullanarak **yerel potansiyeli harekete geçirmek,**
- Bölgenin yatırım imkanlarını **iç ve dış yatırımcılara tanıtmak** suretiyle bölgede yapılacak yatırımları arttırmak,
- Ulusal kalkınma planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak **bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek,**
- **Bölgenin rekabet gücü**nü artırmak ve sürekli kılmaktır.

Çukurova Kalkınma Ajansı

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun ve 6 Temmuz 2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde ve Adana merkezli olarak kurulmuştur.

Pilot olarak kurulan iki Ajanstan biri olan Çukurova Kalkınma Ajansı 06.01.2007 tarihinde açılış törenleri yapılarak resmen faaliyete başlayan ilk Kalkınma Ajansı olmuştur.

İkincil mevzuat ile ilgili olarak açılan davalar nedeniyle, Danıştay tarafından Şubat 2007 tarihinde yürütmeyi durdurma kararı verilerek, kanunun iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Söz konusu karar Ajansların karar alma mekânizmalarını usül yönünden kısmen işlevsiz hale getirdiğinden, Ajansların dışa yönelik faaliyet yürütme ve hizmet verme imkânı kalmamıştır.

Anayasa Mahkemesinin Kasım 2007'de aldığı kararı müteakiben, Danıştay'ın Şubat 2008'de yürürlüğün durdurulma işleminin kaldırılmasına yönelik kararıyla, Kalkınma Ajanslarının

kurumsal açıdan işlem tesis etmesinde ve faaliyetlerine devamında herhangi bir engel kalmamıştır.

Çukurova Kalkınma Ajansı, 2009 yılı içerinde destek verilerek hayata geçen 89 projenin değerlendirmesi ve projelerin toplu açılışı ile merakla beklenen 2010 yılı içerisinde desteklenecek proje listesinin kamuoyuna ilanı amacıyla 2 Haziran 2010 saat 15:00'de Adana Seyhan Otelinde bir toplantı düzenlemiştir.

Toplantıya Devlet Bakanı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ, Adana Valisi Sayın İlhan ATIŞ, Mersin Vali Vekili Ahmet BÜYÜKÇELİK, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Sayın Ahmet YAMAN, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı Sayın Hüsamettin GÜLHAN'ın yanısıra Çukurova Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu Üyeleri, Adana ve Mersin'den çok sayıda kurum, kuruluş ve özel sektör temsilcisi katılmışlardır.

Toplantı'da açılışı müteakip Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından bir önceki yıl verilen desteklerle hayata geçen projelerin kısa öyküsünü tanıtan DVD gösterisi sunulmuş ve üç başarılı proje sahibinin Ajansın verdiği desteklerin kendilerine ve bölgeye katkılarını değerlendirmişlerdir.

Toplantının devamında Devlet Bakanı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ, Adana Valisi Sayın İlhan ATIŞ, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Sayın Ahmet YAMAN, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı Sayın Hüsamettin GÜLHAN, Çukurova Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu Başkanı Sayın Süleyman ONATÇA ile Ajans Genel Sekreteri Sayın Veysel PARLAK birer konuşma yapmışlardır.

Devlet Bakanı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ yaptığı konuşmada:

Pilot Kalkınma Ajansı olarak kurulan 2 Ajanstan biri olan Çukurova Kalkınma Ajansı'nın diğer kurulan Kalkınma Ajanslarına da iyi bir örnektir. Kalkınma Ajanslarında artık mesafeler alınmaktadır ve ÇKA'nın da artık iyi sonuçlar veren bir Ajanstır. ÇKA kurumsallaşma aşamasını büyük ölçüde tamamlamış bölgeye değişik kanallardan hizmet vermektedir.

Kalkınma Ajansları bölge aktörlerini buluşturan yerel platformlardır. Ülke kalkınması, yerel potansiyellerin harekete geçirilmesiyle mümkündür. Kalkınma ajanslarının birinci faydası bulunduğu bölgenin vizyonu ile ilgili planlamalar yapmasıdır. Bir araya gelen aktörler bulundukları bölgeyi 10 yıl, 20 yıl sonra nerede görmek istedikleri yönünde vizyon geliştirip, önceliklerini saptarsa, bunu çeşitli araçlarla harekete geçirip gerçekleştirebilir. Çok değişik kanallardan bu stratejiyi gerçekleştirebilmek mümkün. Kalkınma tek boyutlu süreç değildir. Sadece ekonomik bir olgu ve insanların cebinin para görmesi anlamına da gelmez. Geniş bir olaydır. Biz kalkınmaya insan odaklı bakıyoruz. Kalkınma insanımızın içinde bulunduğu durumdan daha iyi duruma geçmesi, refahının ve huzurun artması, hayatının değişmesi, yaşam kalitesinin artmasıdır. Bizim için kalkınmanın anlamı bu. Bu nedenle kalkınma sürecine çok boyutlu bakmak zorundayız.

Bölgesel gelişme konularında son yıllarda farklı bir mecraya girilmiştir. Bugüne kadar bölgesel gelişmeler hep bölgesel dengesizliklerin ifade edildiğini, bunları düzeltmek için mutlaka çaba sarf edilmesi gerektiğinin ortaya konulmuştur. İyi niyetli olarak değişik dönemlerde değişik çabalar sarf edilmiştir. Fakat bir gerçeği hepimizin kabul etmesi lazım. Bu konularda bölgesel gelişmede yeterince başarılı olamamışız. AB ve başka bölgelerle karşılaştırıldığında Türkiye'deki dengesizliğin daha dikkat çekici seviyelerdedir. Demek ki bir yerlerde aksayan bir şey var. Biz planlamadan sorumlu bakanlık olarak bu konularda geçmişe baktığımızda iki ders çıkarıyoruz. Birincisi geçmişte bölgesel planlama hazırlanmış ama raflarda kalmış. Çünkü bunların muhatap bir kurumu olmamış. Bu bilgi birikimini hafızasını oluşturacak kurumsal bir yapı özellikle bölgesel kurumsal bir yapı oluşturamamışız. İşte Kalkınma Ajanslarıyla bu açığı kapatmak istiyoruz.

İkincisi, yine çok güzel fizibiliteler, programlar, projeler hazırlanmış, fakat bunun finans boyutu ihmal edilmiş, buna yeterince bakılmamış. Yine Kalkınma Ajansları bu boyutu doldurma yönünde hem direkt kendi verdiği kaynaklarla hem de tanıtım yoluyla önemli bir eksiği dolduracak diye düşünüyorum.

Geçmişte çok kötü uygulamalar oldu, kötü uygulamalardan dersler alarak Ajans modelini tasarladık. Gerçekten çok ciddi kafa yorduk bu Ajans modeline. Henüz emekleme aşamasındaki Ajanslara herkesin sahip çıkması gereklidir. Daha emeklemeden boğmamamız lazım.

Bir taraftan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP) ve Konya Ovası Projesi'ni (KOP) yürütürken diğer taraftan da 26 bölgeyle ülkenin 81 ilini kapsar şekilde Kalkınma Ajanslarını oluşturduk. Şu anda bütün Ajanslar kurulmuş durumda ama bazıları biraz daha ileride bazıları biraz daha geride bir kurumsallaşma sürecindeler.

Şu anda 7 Kalkınma Ajansı proje teklif çağrısı yürütebilir duruma gelmiştir. Çukurova Kalkınma Ajansı'nı ekonomik konuların yanısıra sosyal alanda da destek veriyor olması yönü ile ayrıca takdir ediyorum.

Değerlendirme süreci sonunda sadece desteklenmeye hak kazanmış olanları değil, proje fikri geliştirip emek harcayanları da tebrik ediyorum.”

Adana Valisi Sayın İlhan ATIŞ ÇKA bünyesinde birlikte çalıştıkları Mersin'le el ele vererek başarılı olacaklarına inandığını ifade etti.

DPT Müsteşar Yardımcısı Ahmet YAMAN ise Çukurova Kalkınma Ajansının geldiği noktayı sevinçle karşıladıklarını ve çok başarılı bulduklarını bildirdi.

Ziraat Bankası Genel Müdür Yardımcısı Hüsamettin GÜLHAN, kullandırdıkları kredilerin toplamında Çukurova yöresinin önemli bir yer teşkil ettiğini ifade ederek, imzalayacakları protokolle projelere destek sağlayacaklarını kaydetti.

Çukurova Kalkınma Ajansı Kurulu Başkanı Süleyman ONATÇA, Çukurova Kalkınma Ajansının başarılı olması için ellerinden gelen çabayı göstereceklerini vurguladı.

Çukurova Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Veysel Parlak, yapmış olduğu konuşmada 2008 yılı bütçesi ile yürütülen destek programlarının mevcut durumu hakkında bilgiler sunmuş ve 2009 yılı bütçesi ile desteklenecek projelerin genel tanıtımını yapmıştır.

2008 yılı Mali Destek Programı Sonuçları

(Kullanılan Bütçe: 2008 yılı; Sözleşme Tarihi: Haziran 2009)

94 Proje ile sözleşme imzalanmıştır.

49 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı

32 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı

5 Küçük Ölçekli Altyapı Projesi

8 Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı

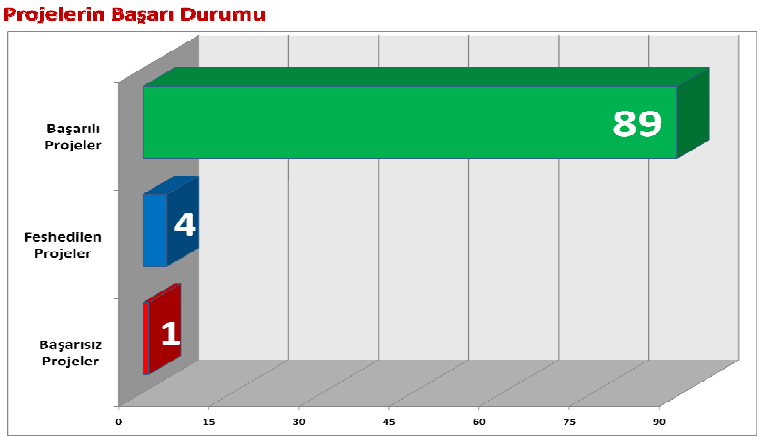

Bölge için önde gelen sektörlerden olan gıda ve içecek imalatı sektörü iktisadi kalkınma mali destek programında yer alan 49 firmanın 18'ini oluşturmakta ve en büyük paya sahip olmaktadır. Aynı biçimde bütçe bazında da yüzde 31'lik oranla başı çekmektedir. Gıda ve içecek imalatı sektörünü 6 proje ile kimya sanayi, 5 proje ile paketleme-depolama sektörleri takip etmektedir.

İktisadi Kalkınma (KOBİ) - Sektörel Dağılım

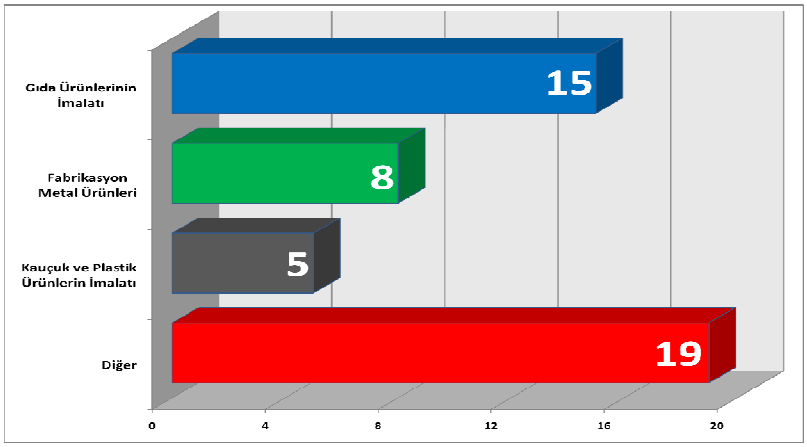

Sosyal ve kırsal kalkınma kalkınma mali destek programlarında 9 proje ile mesleki eğitim projeleri, 8 proje ile tarımda verimlilik, ürün çeşitlenmesi ve tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik projeler önde gelen proje konularında yer almaktadır.

Yararlanıcıların coğrafi dağılımda Mersin 51 adet proje sayısı, Adana ise 43 adet proje ile dengeli bir dağılım göstermektedir. Projeler Adana, Mersin, Tarsus il merkezlerinde ve organize sanayi bölgelerinde yoğunlaşmaktadır. Bununla birlikte Anamur'da 3, Erdemli'de 3, Mut'ta 2, Bozyazı'da 1, Silifke'de 1, Ceyhan'da 2, Kozan'da 2, Yumurtalık'ta 2, Karataş'ta 1, Pozantı'da 1 adet proje yürütülmektedir.

2008 Yılı proje teklif çağrısı kapsamında Ajansın vereceği destek miktarı 16.459.532 TL olup bunun 7.217.942,62 TL' si bugüne kadar yararlanıcıların banka hesaplarına aktarılmıştır. Yararlanıcılar 24.173.600 TL' yi eşfinansman olarak proje bütçelerinde harcamayı taahhüt etmiştir. Ajansın vereceği destek ve yararlanıcıların eşfinansmanı ile birlikte 2008 yılı teklif çağrısı için toplam 40.273.901 TL'lik bir miktar bölge kalkınması için harekete geçirilmiştir.

Proje Destekleri Sayesinde Harekete Geçen Kaynak Miktarı

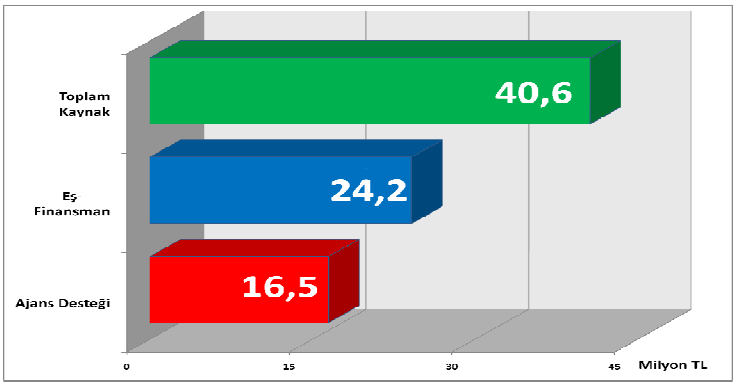

İktisadi kalkınma alanındaki projelerin neticesinde 114 yeni makine bölge sanayisine kazandırılırken, 10 projede yeni tesis kurulmuş, 10 firma yeni bir ürün üretimine başlamış, 7 soğuk hava deposu kurulmuş , 20 proje ile firmalarda kapasite artırımı ve teknolojik yenileme gerçekleştirilmiş ve bölgede üretimi olmayan bir adet makinanın prototipi yapılmıştır.

İşsizliğin en çok yaşandığı bölge olan Adana-Mersin bölgesinde başlatılan projeler ile projeler kapsamında 200 kişi çalışmış ayrıca projelerin neticelenmesi ile birlikte yaklaşık 500 kişilik istihdam yaratılmıştır.

İlave İstihdam için gereken Yatırım Tutarı

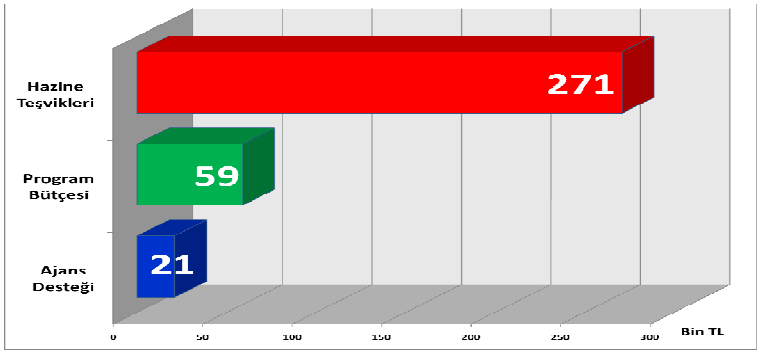

Sosyal ve Kırsal Kalkınma mali destek programları dahilinde yürütülen projelerde verilen eğitimlerde; büyük bölümü işsiz gençlerden oluşan 1370 kişiye meslek edinme kursları verilmiştir. Ayrıca bölge genelinde yapılan farkındalık çalışmalarında bölge halkından 11000 kişiye tarım, doğa, çevre, sağlık, turizm ve ihracat alanlarında bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimleri verilmiştir.

Sosyal Kalkınma – Konu Dağılımı

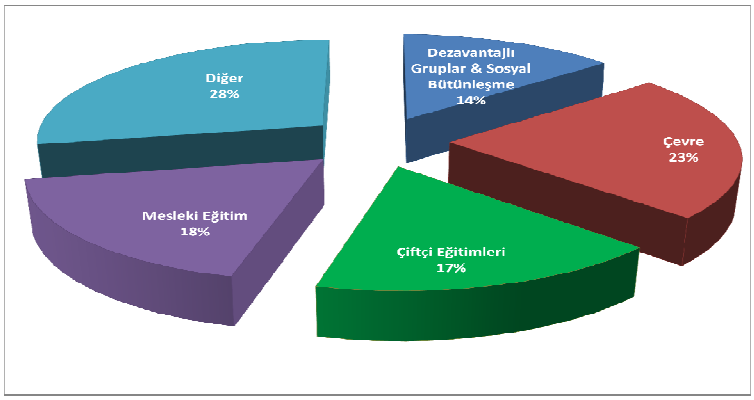

2009 yılı Mali Destek Programları Proje Teklif Çağrısı Süreci

(Kullanılan Bütçe: 2009 yılı; Sözleşme Tarihi: Haziran 2010)

Proje Teklif Çağrıları özelinde yaklaşık 2 aylık bir ön hazırlık döneminin ardından 6 aylık bir çağrı süreci olacak şekilde yaklaşık 8 aylık bir alt-süreçler zinciri şeklinde tanımlı görevler yürütülmektedir.

30 Aralık 2009 : Teklif Çağrısı İlanı

11 – 15 Ocak 2010 : Bilgilendirme Toplantısı

Tamamı 5 günde tamamlanacak şekilde; bir günde 8 ilçenin ziyaret edilebildiği bir organizasyon gerçekleştirilerek 3 günde ilçelerde 1'er kez ve 2 ayrı günde il merkezlerinde 2'şer kez olmak üzere toplam 23 ayrı bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

25 Ocak – 6 Şubat 2010 : Proje Hazırlama Eğitimi

Yaklaşık 980 kayıt başvurusunun alınması ve başvuruların dağılımın incelenmesi neticesinde Adana ve Mersin il merkezlerinde 11'er ayrı oturumda, Ceyhan, Gülnar, Silifke'de 1'er ve Anamur'da 2 ayrı grup ile 3'er günlük 27 ayrı grup halinde ücretsiz proje hazırlama eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Ajansı ziyaret ederek veya telefonla gelen soruların yanıtlanması işi süreç boyunca gerçekleştirilmiş ve cevaplanan sorular Ajansın internet sitesinde Sıkça Sorulan Sorular bölümünde yayınlanarak potansiyel başvuru sahiplerinin eşit olarak bilgilendirilmesine dikkat edilmiştir.

17 Mart 2010 Saat 17:00 : Proje başvurularının kabulü

İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı: 260 (Adana:160 Mersin: 98 Diğer:2)

Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı: 259 (Adana:111 Mersin:148)

Küçük Ölçekli Altypı Projeleri Mali Destek Programı: 87 (Adana:19 Mersin:68)

Proje Başvurularının Dağılımı

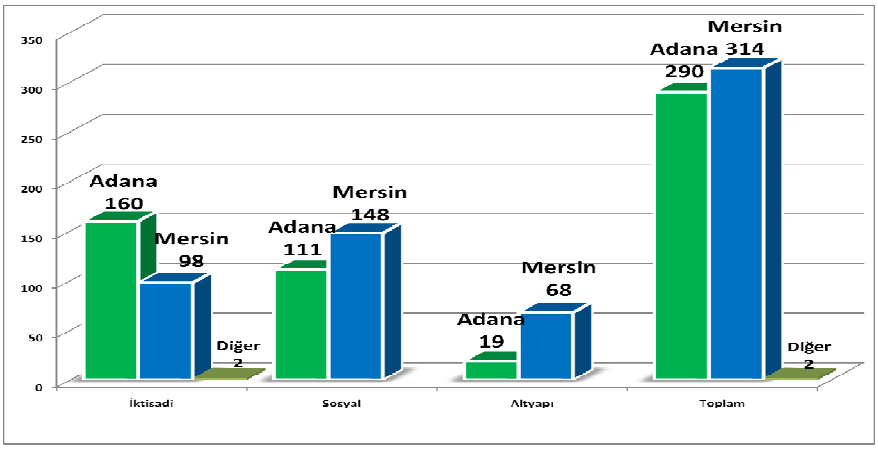

18 – 24 Mart 2010 : Sunulan projelerin idari ve uygunluk kontrolünden geçirildiği **ön inceleme süreci** çok kısa bir süre içerisinde akşam ve haftasonu mesaileri yapılarak tamamlanan bir süreç olmuştur.

29 Mart – 18 Nisan 2010 : Bağımsız Değerlendirici aşaması

Hafta içi ve haftasonu ayrımı yapılmaksızın kesintisiz bir süreç şeklinde yürütülmüştür. Proje başvuruları 89 ayrı Bağımsız Değerlendirici eli ile teknik ve mali değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bağımsız Değerlendiricilerin 19'u bölge içinden 70'i bölge dışından ülke

genelinden seçilmiştir. Bağımsız Değerlendiricilerin 26'sı Kamu personeli, 10'u Üniversite öğretim elemanı ve 53'ü özel sektör çalışanı, emekli veya serbest meslek erbabıdır.

26 Nisan – 7 Mayıs 2010 : Değerlendirme Komitesi aşaması

Her bir program kapsamında ayrı bir Değerlendirme Komitesi teşkil edilmiş ve Bağımsız Değerlendiricilerin değerlendirmeleri üzerinde bir inceleme yapılarak görüş oluşturulmuştur. Değerlendirme Komitesi üyeleri üniversite öğretim elemanı, ilgili bakanlık ve kurumlardan görevlendirme yolu ile belirlenen asgari 7 yıllık tecrübeye sahip ve uzman personelden oluşturulmuştur.

10 – 21 Mayıs 2010 : Genel Sekreterlik incelemesi

Değerlendirme Komitesinin onayladığı başarılı proje listesindeki bütün projelerin bütçeleri ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmiş, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca projelerin risk analizleri yapılmıştır. Bu kapsamda proje sahiplerine saha ziyareti yapılarak ön incelemeler, bankalar aracılığı ile mali istihbarat çalışması ve aynı konuda mükerrer destek verilmemesi adına ilgili kurumlarla çapraz kontroller gerçekleştirilmiştir.

24 Mayıs 2010 : Yönetim Kurulu onayı

Yönetim Kurulu projelerin tamamını gözden geçirerek Değerlendirme Komitesi Raporu, Genel Sekreterlik incelemesi sonuçları ışığında desteklenecek ve desteklenmeyecek projeleri karara bağlamıştır.

2009 yılı Mali Destek Programları Değerlendirme Sonuçları

İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı

(Destek Oranı: %40 max. Eşfinansman oranı:%60 min.)

Asil Listede Yer Alan Proje Sayısı: 51
Program Bütçesi : 15 milyon TL. Eşfinansman Tutarı : 26,3 milyon TL
Harekete Geçecek Toplam Kaynak Tutarı: 41,3 milyon TL
Adana Proje Sayısı: 27 Mersin Proje Sayısı: 24
Adana Projeleri için Destek Toplamı: 7,9 milyon TL
Mersin Projeleri için Destek Toplamı: 7,1 milyon TL
İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı İstihdam Tahhüdü:770

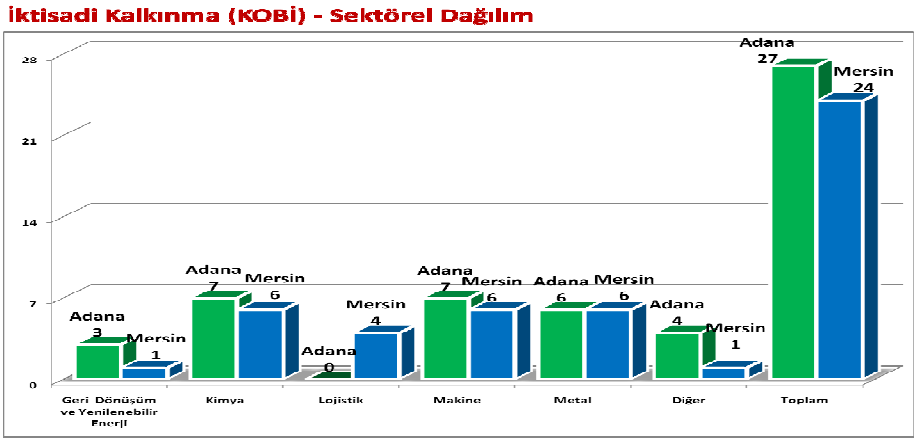

Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı

(Destek Oranı: %85 max. Eşfinansman oranı:%15 min.)

Asil Listede Yer Alan Proje Sayısı: 32
Program Bütçesi : 4,2 milyon TL. Eşfinansman Tutarı : 0,9 milyon TL
Harekete Geçecek Toplam Kaynak Tutarı: 5,1 milyon TL
Adana Proje Sayısı: 14 Mersin Proje Sayısı: 18
Adana Projeleri için Destek Toplamı: 2,4 milyon TL
Mersin Projeleri için Destek Toplamı: 1,8 milyon TL
Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı Eğitim Verilecek Kişi Taahhüdü : 4.706
Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı Bilgilendirme Yapılacak Kişi Taahhüdü : 42.973

Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı Kurumsal Dağılım

	Birlik	Dernek	Kamu	Mahalli İdare	Meslek Kuruluşu	Üniversite	Vakıf	Toplam
Adana		4	5	4	1			14
Mersin	1	1	11		3	1	1	18
Toplam	1	5	16	4	4	1	1	32

Sosyal Kalkınma – Konu Dağılımı

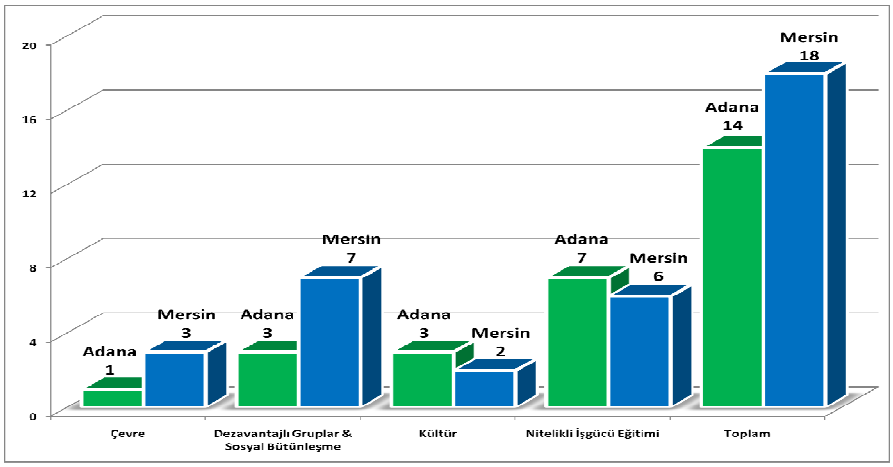

Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri Mali Destek Programı

(Destek Oranı: %60 max. Eşfinansman oranı:%40 min.)

Asil Listede Yer Alan Proje Sayısı: 23
Program Bütçesi : 5,8 milyon TL. Eşfinansman Tutarı : 4,1 milyon TL
Harekete Geçecek Toplam Kaynak Tutarı: 9,9 milyon TL
Adana Proje Sayısı: 8 Mersin Proje Sayısı: 15
Adana Projeleri için Destek Toplamı: 2,5 milyon TL

Mersin Projeleri için Destek Toplamı: 3,3 milyon TL

Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri Mali Destek Programı Kurumsal Dağılım

	Kamu	Mahalli İdare	Üniversite	Toplam
Adana	3	4	1	8
Mersin	2	12	1	15
Toplam	5	16	2	23

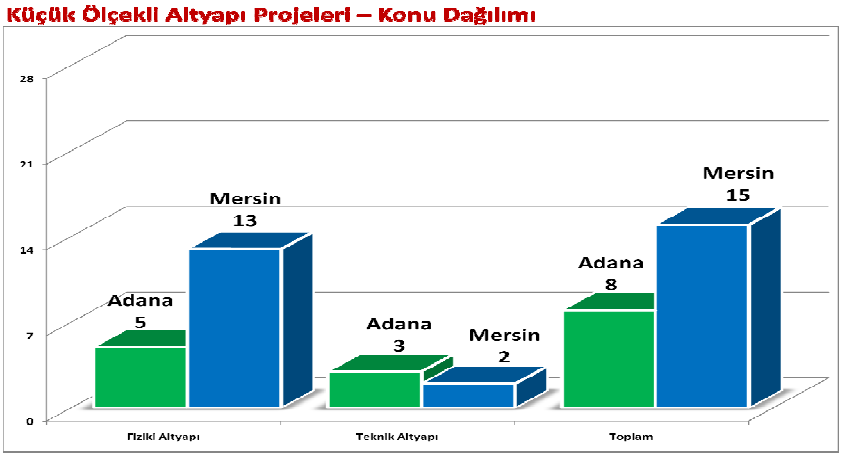

Programlar Geneli

Asil Listede Yer Alan Proje Sayısı: 106
Program Bütçesi : 25 milyon TL. Eşfinansman Tutarı : 31,3 milyon TL
Harekete Geçecek Toplam Kaynak Tutarı: 56,3 milyon TL

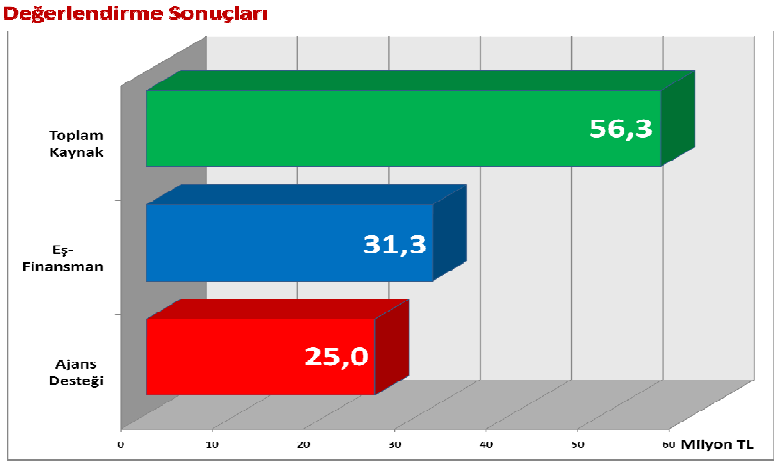

Adana Proje Sayısı: 49 Mersin Proje Sayısı: 57
Adana Projeleri için Destek Toplamı: 12,8 milyon TL
Mersin Projeleri için Destek Toplamı: 12,2 milyon TL

Değerlendirme Sonuçları

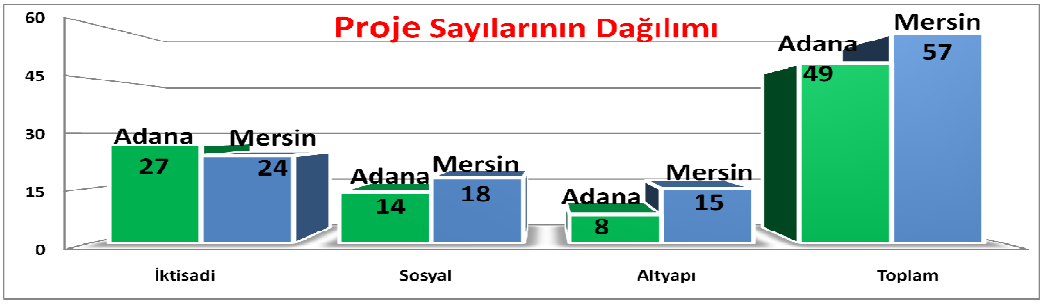

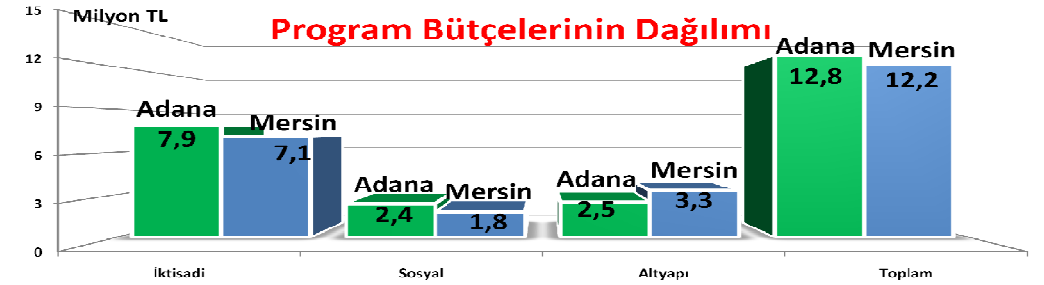

Konuşmaların ardından 2009 yılı Mali Destek Programları kapsamında yapılan 606 proje başvurusu arasından değerlendirme süreci sonrasında her üç program kapsamında puanlama birincilerine plaket verilmesi ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Çukurova Kalkınma Ajansı arasında desteklenecek proje sahiplerine yapılacak ödemelerin aktarılacağı banka olarak belirlenmesi ve desteklenecek projelere Ajans kaynakları haricinde ilave mali imkanlar da sunulabilmesi amacıyla bir protokol imzalanmıştır.

Hazırlık süreci de dahil olmak üzere haftaiçi ve haftasonu mesaisi ayrımı yapılmaksızın yaklaşık 8 aylık yoğun ve yıpratıcı bir tempo yaşanmıştır. Süreç, görevli personelin iyiniyeti, samimiyeti, fedakarlıkları ve yoğun çalışma temposu ile hata veya gecikme yaşanmaksızın mevzuata uygun şekilde ve öngörüldüğü takvim içerisinde yürütülebilmiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Veysel PARLAK
Çukurova Kalkınma Ajansı
Genel Sekreteri